

Sygnatura akt VI U 709/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Korzeń

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 września 2016 roku

sprawy z odwołania K. S. (1)

od decyzji z dnia 17 i 26 sierpnia 2015 roku

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o ustalenie kapitału początkowego i wysokość emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 17 sierpnia 2015 roku znak (...) - 2015 w ten sposób, że wysokość kapitału początkowego K. S. (1) wynosi 113.236,20zł,

II. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 26 sierpnia 2015 roku znak (...) w ten sposób, że wysokość emerytury K. S. (1) wynosi 1.302,01 zł,

III. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. na rzecz ubezpieczonej K. S. (1) 180zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Tomasz Korzeń

VI U 709/15 UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 sierpnia 2015 roku znak: (...) - 2015 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonej K. S. (1), nie uwzględniając okresu jej zatrudnienia od 2.09.1969 roku do 31.07.1985 roku w (...) Spółdzielni Pracy (...) w B..

Kolejną **decyzją z dnia 26 sierpnia 2015 roku** znak: ENP/25/011035708 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał K. S. (1) emeryturę.

Ubezpieczona K. S. (1) wniosła odwołania od obu tych decyzji wnosząc o ich zmianę i podwyższenie świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem do wyliczenia wartości zwaloryzowanego kapitału początkowego okresu zatrudnienia ubezpieczonej w (...) Spółdzielni Pracy (...) w B. od 2.09.1969 roku do 31.07.1985 roku.

Postanowieniem z dnia 6.10.2015 roku (k. 7 akt sprawy VI U 711/15) Sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy z odwołań od obu spornych decyzji.

W odpowiedzi na odwołania **pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.** wniósł o oddalenie odwołań. Podniósł, że okres od 2.09.1969 roku do 31.07.1985 roku nie został skarżącej uwzględniony albowiem brak

było zaświadczenia potwierdzającego okres zatrudnienia, a dokumenty szczątkowe nie wykazały wymiaru czasu pracy oraz informacji odnośnie przerw w zatrudnieniu w związku z urodzeniem 3 dzieci.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona K. S. (1) urodziła się (...).

W dniu 16.03.2015 roku ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego. Decyzją z dnia 17.08.2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił wysokość kapitału początkowego. Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 672,71 zł. Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego pozwany przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1989 roku do 31.12.1998 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 55,10 %. Okres składkowy ubezpieczonej to łącznie 12 lat i 7 miesięcy (151 miesięcy). Okres nieskładkowy to 2 miesiące. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wnioskodawczyni wynosi 76,69 %. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Pozwany ustalił, że na dzień 1.01.1999 r. kapitał początkowy K. S. (1) wynosi 81 102,45 zł.

W dniu 25.05.2015 roku odwołująca złożyła wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 26.08.2015 roku organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia 24.06.2015 roku tj. od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego. Termin płatności świadczenia ustalił na 25 dzień każdego miesiąca. Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 802,46 zł.

(bezsporne)

W okresie od 2.09.1969 roku do 31.07.1985 roku K. S. (1) była zatrudniona w (...) Spółdzielni Pracy (...) w B. przy ul. (...). W zakładzie zatrudnionych było wówczas od 400 do 600 pracowników. Ubezpieczona najpierw jako uczennica przez okres 3 lat pracowała pod kierownictwem mistrza, wykonywała czynności krawieckie ucząc się zawodu krawcowej. W tym okresie przez 3 dni w tygodniu pobierała naukę w szkole a przez kolejne 3 dni odbywała praktyki w Spółdzielni. Od 1976 roku pracowała jako samodzielna krawcowa. 2 listopada 1976 roku urodziła syna M.. Do 30.09.1977 roku przebywała na urlopie bezpłatnym. W dniu 1.10.1977 roku przerwała urlop bezpłatny i wróciła do pracy. Pracowała jako samodzielna szwaczka do 1985 roku, najpierw w zakładzie przy ul. (...) a następnie przy ul. (...). W związku z drugą ciążą i brakiem możliwości przeniesienia jej do lżejszej pracy, od dnia 25.05.1981 roku wypłacano jej dodatek wyrównawczy. Dnia 26.06.1981 roku ubezpieczona urodziła drugie dziecko – córkę J., a w dniu 28.02.1983 roku odwołująca urodziła trzecie dziecko – córkę A. i do roku 1985 przebywała na urlopie wychowawczym. W dniu 31.07.1985 roku K. S. (1) zwolniła się z pracy w Spółdzielni Pracy (...).” W okresie zatrudnienia w Spółdzielni otrzymała wynagrodzenie akordowe. Pracowała na pełen etat – 8 godzin dziennie. Jako uczennica pracowała 6 godzin dziennie.

Podstawa wymiaru składek wynosiła w spornym okresie: 1969 rok – 595,00 zł; 1970 rok – 2 456,00 zł; 1971 rok – 4 960,00 zł; 1972 rok – 10 769,00 zł; 1973 rok – 22 407,00 zł; 1974 rok – 22 929,00 zł; 1975 rok – 26 585,00 zł; 1976 rok – 31 136,00 zł; 1977 rok – 11 163,00 zł; 1978 rok – 16 287,00 zł; 1979 rok – 20 800,00 zł; 1980 rok – 24 000,00 zł; 1981 rok – 23 071,00 zł; 1983 rok – 17 293,00 zł; 1985 rok – 64 800,00 zł.

K. S. (1) posiada łącznie: 23 lata, 9 miesięcy i 15 dni (tj. 285 miesięcy) okresów składkowych i 2 miesiące okresów nieskładkowych.

Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wnioskodawczyni wynosi 97,24 %. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Wysokość kapitału początkowego K. S. (2) wynosi 113 236,20 zł.

Wysokość emerytury ubezpieczonej wynosi 1 302,01 zł.

dowód: dokumenty w aktach organu rentowego: tom I: pisma z dn. 4.09.1981 r. i z dn. 30.01.1976 r. k. 25-26, zawiadomienie k. 28, odpisy USC k. 29-30, świadectwo ukończenia szkoły k. 31-32, zaświadczenie o ukończeniu kursu k. 33

karta urlopową i pismo z dn. 1.06.1981 r. k. 5

legitymacja ubezpieczeniowa i dowód osobisty K. S. (1) k. 18

zeznania świadka G. D. k. 48-49

zeznania ubezpieczonej K. S. (1) k. 79-79v

wyliczenia pozwanego organu rentowego k. 115-123

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie.

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887; dalej jako ustawa emerytalna) stanowi, iż:

Art. 173:

1. Dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.
2. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.
3. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.
4. Pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 r. przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 r., pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpieczonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 r.
5. Drugiej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2001 r. dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a.
- 5a. Trzeciej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2002 r. oraz kolejnych dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a.
6. Kapitał początkowy ewidencjonowany jest na koncie ubezpieczonego.
- 6a. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kapitał początkowy nie może ulec obniżeniu.

Art. 174:

1. Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.
2. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:
  - 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
  - 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

3. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

3a. Przepis art. 17 ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru kapitału początkowego w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego urodzonego przed dniem 31 grudnia 1968 r. z powodu nauki w szkole wyższej, o której mowa w art. 7 pkt 9.

3b. Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

4. Do obliczenia kapitału początkowego dla osoby mającej ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przyjmuje się, na jej wniosek, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty przyjęty w decyzji ustalającej prawo do renty po raz pierwszy lub ponownie ustalającej jej wysokość. W przypadku gdy renta została przyznana przed dniem 15 listopada 1991 r., do ustalenia kapitału początkowego przyjmuje się wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony w wyniku rewaloryzacji, chyba że po tej dacie ponownie była ustalana jego wysokość.

5. Jeżeli z powodu niemożności ustalenia podstawy wymiaru renty jej wysokość została ustalona w kwocie najniższej renty, do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjmuje się najniższe wynagrodzenie pracowników obowiązujące w okresie przyjętym do obliczenia podstawy wymiaru renty.

6. Przepisy ust. 5 stosuje się odpowiednio do ustalenia kapitału początkowego osób uznanych za repatriantów.

7. Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r.

8. Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. Współczynnik ten oblicza się według następującego wzoru:

gdzie:

„p” - oznacza współczynnik;

wiek ubezpieczonego - oznacza wiek w dniu 31 grudnia 1998 r.;

wiek emerytalny - oznacza 60 - dla kobiet i 65 - dla mężczyzn;

staż ubezpieczeniowy - oznacza udowodniony okres składkowy i nieskładkowy,

wymagany staż - oznacza 20 - dla kobiet i 25 - dla mężczyzn;

z zastrzeżeniem ust. 12.

9. Staż ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy tego stażu ponad pełne lata, staż ten zaokrągla się w górę.

9a. Staż ubezpieczeniowy i wymagany staż, o których mowa w ust. 8, określa się w dniach, jeżeli jest to dla ubezpieczonego korzystniejsze.

10. Wiek ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli w dniu 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy ponad wiek ustalony, to przyjmuje się pełne lata po zaokrągleniu w górę.

11. W przypadku gdy w momencie objęcia ubezpieczeniem po raz pierwszy, ubezpieczony nie ukończył 18 roku życia, we wzorze, o którym mowa w ust. 8, liczbę 18 zastępuje się faktycznym wiekiem, w którym powstał obowiązek ubezpieczenia.

12. Współczynnik, o którym mowa w ust. 8:

1) zaokrągla się do setnych części procenta;

2) nie może być wyższy od 100%.

13. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy.

Zasady obliczania emerytur kapitałowych regulują przepisy art. 24-26 ustawy emerytalnej. Zarówno do obliczenia kapitału, jak i emerytur przyznanych ubezpieczonemu, konieczne jest ustalenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury - art. 53. Wskaźnik ten obliczany jest zgodnie z art. 15 ustawy. Przyjmuje się podstawy wymiaru składek z 10 kolejnych lat z ostatniego dwudziestolecia (w przypadku kapitału 10 kolejnych dowolnych lat sprzed 1999 r.) lub 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu ubezpieczenia (w przypadku kapitału sprzed 1999 r.), dolicza się kwoty wskazane ust. 3 i 3a i dokonuje obliczeń - sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych; oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu; oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury, przy czym dla kapitału początkowego, jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Sporny w sprawie okazał się okres od 2.09.1969 roku do 31.07.1985 roku, którego zaliczenia domagała się odwołująca podnosząc, iż w tym czasie pracowała w (...) Spółdzielni Pracy (...) w B..

Sąd uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na ustalenie, iż w spornym okresie ubezpieczona pracowała w (...) Spółdzielni Pracy (...) w B.. Okoliczność tą potwierdzają dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, tj. karta urlopową, zgoda na przyznanie dodatku wyrównawczego od 1981 roku, czy też legitymacja ubezpieczeniowa i pozostałe pisma kierowane dla ubezpieczonej z jej zakładu pracy znajdujące się w aktach organu rentowego. Dokumenty te pochodzą z okresu zatrudnienia ubezpieczonej. Żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, dlatego też Sąd uznał je za wiarygodne. Fakt zatrudnienia ubezpieczonej w spornym okresie potwierdziła również świadek G. D., która w tym czasie również pracowała w (...) Spółdzielni Pracy (...). Sąd uznał zeznania tego świadka za wiarygodne. Świadek ten jest osobą obcą dla skarżącej i nie łączą ich inne stosunki oprócz dawnej znajomości z okresu zatrudnienia w jednym zakładzie pracy. Z tych względów jej zeznania charakteryzował obiektywizm wynikający z braku osobistego lub rodzinnego zaangażowania w sprawie. Zeznania ubezpieczonej K. S. (1) Sąd również ocenił jako wiarygodne, znajdują one bowiem potwierdzenie z zebranych w sprawie materiale dowodowym. Tym samym Sąd nie znalazł żadnych podstaw by odmówić tym zeznaniom przymiotu wiarygodności. Zeznania świadka J. D. nie wniosły niczego do sprawy. Świadek ten w toku zeznań nie przypominał sobie ubezpieczonej. Jednakże z racji upływu czasu i naturalnego dla człowieka zacierania się wspomnień, przy uwzględnieniu że w spornym okresie zakład pracy

odwołującej zatrudniał od 400 do 600 pracowników, zrozumiała jest w ocenie Sądu sytuacja, iż świadek ten mógł nie pamiętać skarżącej i trudno z tego powodu czynić mu jakikolwiek zarzut.

Odwołująca nie kwestionowała wyliczeń dokonanych przez organ rentowy. Sąd po przeanalizowaniu tych wyliczeń również nie znalazł żadnych podstaw by kwestionować poczynione w nich ustalenia. Na rozprawie w dniu 7.09.2016 roku ubezpieczona wniosła o ustalenie i przyznanie jej świadczenia w wysokości wskazanej w wyliczeniach pozwanego. Najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi odpowiednio z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia 56,76 %. Okres składkowy ubezpieczony to łącznie 23 lata, 9 miesięcy i 15 dni (tj. 285 miesięcy). Okres nieskładkowy to 2 miesiące. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wnioskodawcy wynosi 97,24 %. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Pozwany ustalił, że na dzień 1.01.1999 r. kapitał początkowy K. S. (1) wynosi 113 236,20 zł. Z kolei wysokość emerytury, obliczona zgodnie z zasadami art. 26 ustawy emerytalnej, wynosi 1 302,01 zł.

Wobec powyższego i przyjęciu za prawidłowe wyliczeń pozwanego, należało na podstawie art. 477¹⁴ § 2 K.p.c. zmienić sporne decyzje organu rentowego i ustalić wysokość kapitału początkowego i wysokość emerytury w wysokości ustalonej w wyliczeniach dokonanych przez organ rentowy (k. 115-123).

Mając na uwadze uwzględnienie roszczeń ubezpieczony i znikomy nakład pracy pełnomocnika skarżącej w sprawie VI U 711/15, zasądzono na rzecz ubezpieczony koszty procesu w stawce minimalnej (na podstawie art. 98 K.p.c. w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielony przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490).

SSO Tomasz Korzeń